

شەشەشی ئۇستا و بايىكەتى جىهانى كەمەرى ئىسلامى.. وەرگەرانى بە كوردى كاو عومەر

دىمانى خەلىل كەيوان لەگەن ھەمىد تەقوايى

بە پشت بەستەن بە دەقى چاوپەكەوتەك لەگەن كەنا جەدەد
ئامادەكراو

خەلىل كەيوان: ئۇ دەق خەپكەكى زەرتەر دەيانەوتە
ھەم تەكەن و كەخراو نەودەوتەتەكەن گەشەر بەن سەر كەمەرى
ئىسلامى و بەوئەزانەكەنى داخەن. ھەزەبى كەمەنىستى كەمەرى،
ماوەيەكە باس لە زەروورەت و ئەگەرى بايىكەتى كەمەرى ئىسلامى و
تەكەرنەو و گەشەگەردەنى لە جىهاندا دەكەت. لە خەپشەندەنەكەنى
ئەم دەويەدا كە ماوەيە مانگەك لە دەروەيە وەتەن بەوچەو، لە
نەزىكەي دە شەردا بەيارنامەيەك سەبارەت بە بايىكەتى كەمەرى ئىسلامى
خەندەرايەو و لەلايەن خەپكەو پەشەوازى لەكەرا. ئايدا دەكەت
پەندە لەگەن كەمەرى ئىسلامى بېچەنەت و بەوئەزانەكەنى
داخەت؟ بە خەتەركەردەنى رەتەكەرنەو و گەشەگەرى و بايىكەتى كەمەرى
ئىسلامى چە رەشەنەكەي دىكە دەگەرنەتەبەر؟

ھەمىد تەقوايى، سەلەنەك لەمەو بەر كە باسە لە گەشەگەرى جىهانى
كەمەرى ئىسلامى و بايىكەتى كەمەرى ئىسلامى دەكەد، وەك بەتەكەي سەير
دەھاتە بەرچاوە. بەھەم ئۇستا زەر كەس دەيانەوتە بەوئەزانەكەن
داخەن و پەيوەندىيەكەنىيان لەگەن كەمەرى ئىسلامى بېچەنەن. ھەروەھا
ھەمەتى داخەتنى بەوئەزانەكەنى كەمەرى ئىسلامى ھەيە. رەتەكەرنەو
و گەشەگەردەن و بايىكەتى كەمەرى ئىسلامى يەنە داخەتنى
بەيەزانەكەن؟ ئايدا ئەم دەو سەسەتە تەنە دەو جەر دەربەينەن؟

ھەمىد تەقوايى: بەگەمەن دەكەردەنى بەوئەزانەكەن يەنە داخەتنى
بەيەزانەكەن پەيەكەي بايىكەتى كەمەرى ئىسلامى و ئەم جەمەتە و
كەمەنىيانەي كە ئەو و تەتەن دەستەيان پەكەردەو ھەموويەن ھەنگاوى
باشە، ھەنگاوى ئەرەنەن بە بەوای مەن، بە ئەو بەرەو تەواوونەكە
ھەنگاوى بەنەن و بايىكەتى ھەمەلەيەنەي ئەم ھەمەتە. بايىكەتەردەنى
تەواوەتى ئەم ھەمەتە بە مەنە داخەتنى بەيەزانەكەنى و
دەكەردەنى بەيەز و بەرپەسەكەنى لە وەتەن و كەخراو

نډود وټيېکان نيې، بېکو داوای ئو و د کات کې ئم حکومت ته له
فستيفاً و بڼه و پېشېک و فستيفاً نډود وټيېکان
نوښارايې ته هېت ئم رېک ئو جرې بایک ته یې کې جیهان رووی
لهکړد و دژي رژمي رگېزپرستی ئ فریقاي باشوور جېب جی کړد. له
دسیې کې ماری ئیسلامیشدا د بې و ئاراسته یې بې یې. بې و
بایک ته کی ته و او و هېم لایې نې کې ماری ئیسلامی له هېموو ئاسته
سیاسی و دیپل ماسی و ورزشی و فره نگیېکان. بېگومان داخستنی
بایېزخانېکان و دکرکړنی بایېزکان کې ئم پېشنیاز کړا و
سړک وټنی بېسردا هات، هېنگاو کې گرنگ له و ئاراسته یې دا.

خلیل کیوان: حیزبی کېم نیستی کرکړی پشټیوانی له و داواکاری و
هېم ته ئینتېرنېتیه کردو و کې ئاراسته یې وټانی جی ۷ کړاو، کې
تیايدا داوای دکرکړنی بای وټزکاني کې ماری ئیسلامی و داخستنی
بای وټزخانېکاني کې ماری ئیسلامی و دکرکړنی له کې و کې بېند
نډود وټيېکان کردو و. بېچی پشټگیریتان کردو و؟ گرنگی ئم
هېم ته چیه؟

حمید ته قوایې: دېم وټ ئو وټ زیاد بکېم کې داواکاریې کی دیکې
ئم هېم ته ئازادکړنی زیندانیانی سیاسیه. ئم دواي کارساتی
زیندانی ئوین بېاوکرایې و ئم داواکاریې ش زېر گونجاو.
بې وټ وټان ئم هېم ته داوای دکرکړنی بای وټزکاني کې ماری
ئیسلامی له وټان و کاربې دټستانی له دام زراو و بېکخراو
نډود وټيېکان د کات. بېگومان ئم خواستی ئم یې و خواستی
هېموو خېکی ئېران، ئو وټ ئاواتی شېش کې خېریک شېوې خې
دگرېته و. هېروها دېم وټ ئو بېم کې ئم بای ته له وټیشدا
قسې له سړ دکرکړت. کېش کې ته نها له دېرو نیې. هېمان کېمپین
کې باست کرد زېر کېس له ناوخی وټا ته وټ واژې له سړ کړاو. ئم
هېنگاو کې گشتیه. هېروها حیزبی ئم ش پشټیوانی خې بې ئم
بزووتن وټ یې اگې ياند و بانگه شتی خېک کرد کې بېشداري ئم
هېم ته بکېن. بې بېوای من ئم هېنگاو کې گرنگ بې دوورخستن و
و دابې اینی کې ماری ئیسلامی له کېم گای جیهانی له هېموو ئو
ئاستانی کې باسم کرد.

خلیل کیوان: کېمپینک له لایېن ژمارېک سینې ماکار له سوید بې
داخستنی بایېزخانې کې ماری ئیسلامی له وټا ته دسټیپ کردو و. چېن
بیر ئو کې یت و دېربارې ئم؟

حمید ته قوایې: بزووتن وټ شېشگې ئستانی ئېران ئم

تایب تم ندیید ئیرنی و زر ئوم دب خشی ه ی ک سرنجی ه موو لای کی جیهانی ب لای خی اک شاو. بی سروشتیید ه موو جری م جلیسک، هونرم ندان، سین ماکاران، حیزب کان یان س ندیکاکانی کرکاری و هتد، ب پشتیوانی ل خ پیشاندان و مانگرتنی شارکانی ئران بند م بدان. ئم سیمای کی شگ ان ی، وک ششی ئستای ئران، ک سرنجی ه موو مر ف ئازادیخوازان و ه موو کخراو و کمیت پشک وتنخوازان و ئوانی ئیدیعی مافی مر ف و هاوش وکانی دکن، ب لای خی اک شاو و ه موووان د یان و کارک بکن. ئم کاری سین ماکاران ب داخستنی با و زخان ی ک ماری ئیسلامی ئران ل سوید ی کک ل و کرداران. ل ه موو و اتان چاو بکین و ه و بدین ئم جری گروپان، ئ و جری ناو ندان، ئ و جری دام زراو یان بند گ پان ک و نا زایی د ربب. پرسى بانگ ش کردن، داوا کردن یان ک کردن و ی واژ ت نیا لای نکی باب ت. خ بات شک و شوازی جیاوازی ه ی، ی کک ل گرتترینیان ئ و ی ک نک ت نیا ئران یکانی دانیشووی د ر و و بات، ب کو خ کی ئ و و اتان ش ک خ کی ئازادیخواز و پشک وتنخوازان، ل و اتانی دیک شدا ک کخراون و د نگیان ه ی، ئرگان کی ه بت، و س ک ی کی ه بت، چالاک بت و پ و یست ب دنگی برز ایبگ ی ن ک ئ بت ک ماری ئیسلامی ل جیهاندا ت بکر ت و و با ی زخان کانى داخرا ت و هتد. بی پشوازی ل م کرداری سین ماکارانی سوید د ک م و هیوادارم ل و اتانی دیک ش کردی هاوش و ببین.

خلیل ک یوان: ب یار ب ژى ش مم ۲۲ ی ئ کت ب ر، ل س ر بانگه شتی ک م ی خ زانی قوربانانی ف ک ئ کرانی ک، گردبوون و ی کی گور ل برلین ب و بچ ت. ئم گردبوون و چ کاریگ رید کی ل س ر بایک تی ک ماری ئیسلامی د بت؟

ح مید ت قوایی: ه رو ها حیزبی ئم ش پشتیوانی خ ی ب ئم گردبوون و اگ یان دو. ئم گردبوون و ی ل بند تدا ب دستپ شخ ری بند ما ی قوربانانی ف ک ئ کرانی ک پک هات و حامید ئیسماعیلیون وک وت ب ژى ئم ک م ی کی گرتنی ه بوو ل بانگه شتکردنی ئم بزووتن و ی دا. ه رو ها ب شداریی کی بر فراوان ل م گردبوون و دا د ک ی ن. ب ای من ل لای ک و ئم در ژ ی ئ و خ پشاندانان ی ک ل ماوی مانگی ا بردودا ل د ر و ه مان، ب چ ند د یان ه زار ک سی، و ب گشتی چ ند س د ه زار ک سیمان ه ی. ئم ه ند بر فراوان و گشتگیر ی کک ل

[illegible]

خەلیل کیوان: بێ خەراکردنی رۆتکردن و گۆشگیری و بایکەتی کەماری ئیسلامی چ رۆش و ئێکە دیکە گیرێت بێ؟ ئێو لێم دواياندا لێ بانگ وازەکدا بێ خەڵکی دەر و وێات جەختان لێ هەوێکان بێ و بایکەتی جیهانی کەماری ئیسلامی کرد و. ئێو وەتەن کە خەپشاندا نەکان ئێگەرچی کاریگەر نەبەم بەس نین بێ جەبەکردنی بایکەتی کەماری ئیسلامی و جەختان لێ سەر پەویستی رۆش و ئێنی زیاتر کرد و، لێوانە دانێشتن و ئامادەبوونی بێرد وەم لێ بێردەم پەرلەمان و ناوەندە حکومەتەکان لێ شار و وێاتە جیاوازەکان. ئایا دێکرت هەموو ئێژەک بزوو تەوێکی بێرد وەم ئێکبەخت؟ وە لێ وێش گرنگتر ئایا ئێم کردارە لێ ئامانجی بایکەتی کەماری ئیسلامی نزیکمان دێکات و؟

حـمید تـښـقـوايـی: ښـگـښـم بـدـنـ خـاـی یـښـکـم ښـوون بـکـمـو ښـکـ تا ښـو شـوـښـی پـیـوـښـدی بـ داواکاری و ښـها بانگـوازي ښـو ښـهـی، داواي بایکـت بـکـرت بـ دانیشن و گردبـوونـو ښـلـبـردـم ناوـښـدـکـانی حکومـت، پـشـښـو ی بـچـینـ ناو گونجاو بوونـکـیـو، بـبـواي مـن گـرنـگ ښـو ی ښـکـ ښـش و ښـواي ښـا ښـزايـتی لـ دـرـو ی و ښـات بـتـواوـتی داواي ښـم دـکـات. پـم وای بـپـلـی و زـروورـتی ښـم سـرقـا بـوونی زـرـک لـ ښـرانـیـکـانـ ښـلـ دـرـو ی و ښـات دـژـین. لـ پـیـامـکـمـدا و تووم ښـ ښـم پـشـهـموو شـنـک هـسـنـک، ښـو هـسـنـی ښـک دـبـت لـ دـرـو ی و ښـات هـنـگـاوی کاریگـر بـگرینـ بـر و تـنـیا خـپـشـانـدان و هاوارکردنی دروشم بـس نیی. هـموو ښـمانـ باشـن و تـنـانـت لـسـر خـبـاتی ناوخی ښـرانیش کاریگـری ښـرنـی هـی، بـمـام پـوـیـسـتـ لـگـښـو شـوـښـی دیکـدا تـکـبـرت. ښـم دـبـ ښـگـچـارـیـک بـ ښـرانی ناـزي لـ تاراوگـ و هـروـها خـکـی دانیشنـو ی و ښـاتـانی دیکـ نشان بدین ښـ دـیانـو یـتـ پـشـکـکیان لـم شـشـ زـگارـکـرـدا هـبـت ښـ ښـستا فراوان بووتـو، داخوای و ښـمانـجـکی دیاریکـراو دابـنـین ښـ دـتـوانـرت بـدیـهـنـرت و کاریگـر بـت. خـکـی ښـران لـ ښـوخی و ښـاتا سـرقـای ښـرکی ووخاندنی ښـماری ئیسلامین، پـرسـیـار ښـو ی چـن ووخاندنی ښـماری ئیسلامی لـ دـرـو ی و ښـات بـرـو پـشـبـن. بـ واتایـکی تر چـن دـکـرت ښـماری ئیسلامی لـ دـرـو ی ښـ ښـران بـ شـو ی ښـمزی ووخـنـرت؟ پـم وای دـتـوانـرت ښـم بـکـرت. دـتـوانـین و بـکـین ښـماری ئیسلامی ښـت بـکـرتـو و گـشـگیر بـت. ښـگـر ښـماری ئیسلامی وهـک حکومه تی ښـران نه ناسـنـرت، مانای ښـوه دهـگـیهـنـت که ښـماری ئیسلامی تهـها له جوگرافیای ښـراندا سنووردار کـراوه و کهـسـکی دیکـ دانی پـدا نـانـت. لانی ښـم لـ و ښـاتـانی رـژـاوا ښـ دـزانـین خـک لـو ښـراستـیـدا چالاکـترن، دـتـوانـین ښـم کار بـکـین. ښـمهی خـهـکی دانیشنـو له دهرهـو ی و ښـات، به هاوکاری خـهـکی و ښـاتـانی دیکـ که ښـوانیش هر دـیانـو یـت پـشتیوانی له شـشـشی ښـرانیش بـکن، دهـتـوانـین کردارـکی دیاریکـراو بـخـینه سـر مـز، کارنامه یـکی دیاریکـراو بـخـینه سـر مـز، بـنـین دهـتـوانـین و دهـنـین بـ بایکـتی ښـماری ئیسلامی. وک ښـو نموونـیـی ښـ باسـت کرد دـرـبارـی سینـماکاران لـ سوید. دـکـرت لـ ښـمانـیا و و ښـاتـانی دیکـش ښـم کار بـکـرت. هـو ی ښـم ښـو ی ښـ ښـو دروشم و داخوای و بانگـوازي ښـ لـ بـرلین دـدرـن بایکـتی ښـماری ئیسلامی تـدا بووروثـنـن بیکـبـنـجـگـی سـرنـج. و ښـمـش لـ هـموو خـپـشـانـدانـکان و لـ هـموو شارـکان دـکـرت. وک لـ پـشـکـیدا وتـت، ښـستا بـیارنامـی بایکـتی ښـماری ئیسلامی لـ نـزیکـی دـ شار خـوـندراو تـو - ښـگـر هـنـنـم- و

لښ لايښ خپيشاندد رانډو پشوازي لکراو. ئم يکک ل ښگاگان. ښگکک يکک پراکتیکيتر و کاریکگرتتر ک زر کس دتوانن تيدا بشداربن، ک بوونډو ي ښژانډي ل بډردم ناوډندکاني حکومت، ل بډردم پډرل مانډکان، ک دتوانت شوو ي پ ناگرتن بت. ئگگ ر ه موو ښژک ک م م ښک ئراني ل بډردم پډرل مان ک بډو، ب نموون ل ستک ه م، ل بډرلين، ل لډندډ و ل شارکاني دیک، هډروها ل و شارانډي ک پايتخت نين، ل بډردم ناوډندکاني حکومتدا، د ب دقک بدن ب زماني ئو ووات ب دسات و داواکاري ت نان ت ئگگ ر باوډزخانډي ک ماري ئيسلامي دابخرت و ل لايښ ک م م گکي نډو و ښتيو ر تبکرتو، ئم دتوانت ر شوډنډکي کاریکگرت بت ک ل لايک و ئامانجکي دياریکراوي ه م تي ب ئم ي ئرانډکاني دډرو و وات د ب خشت، و ل لايکي دیک و دتوانت تو او کاریکگرت بت. ل استيدا چډند ل ئم ئامانج نزيک د بډو، هډزي دياریکري شو ل ئراندا. ئستا زياتر ل مانگک ک م م گ ل گډاوداي. دډژدان و فراوانبووني ئم بزووتنډو ي گوشار د خات سډر حکومت کان ب بايک تي ک ماري ئيسلامي و تا اديکي زريش ئم پشتر وويداو. ئستا ئ باماش ناچار داوای لډوردن بکات ک ل سا ي ۱۳۸۸دا ه و ښتي دروستي نډگرتو و بايدنيش ب پشتيواني ل خ باتکاني گکلي ئران قس دکات. پډرل مانډکاني ئوروپا وک يکن، سډرک وډيران و سډرک کان وک يکن. ب وش، ئوان ب و ئاراستي دا دډن، چونک بارودخ و کشي گشتي ل جيهاندا داوای ئم دکات.

ل لايکي دیک و ئرانډکاني دانښتووي دډرو و وات ه ست ب بډرل ي دکن ک د ب کارکي کاریکگرت بکن. ئم دووان پک و دابډ ئوا تډدگيت ک ئم دکر، دکر بت بکر و ب ه موو هډرک و ه و دډين ک ئم و و و دات و گردبوونډو و دانښتني ښژانډ مان ل بډردم پډرل مان و ناوډند جډر بډرکاني حکومت ل ووات جياواز کان د بينين و با بډراي بچينډ ئو ديو ک ک مار ئيسلامي ل د و خډند ل دډرو و وات.

خليل کيوان: زربډي جډتکردنډو کاني ئو ل سډر ئو کارانډي ک دتوانرت ل سډر ئاستي نډو و ښتي و دډرو و وات بخډت د ستوري کار و. چالاکوانان و دامود زگا ناوډي کان دتوانن ل م و و و چي بکن؟

حמיד تډقواي: ئستا سنوورکي وا ل نوان ناو و و دډرو و دا ني. پشتر باسک ه بوو ک د ب ل ناو و بين ب ئو و کارک

بکځین، له ناوځو څخه د یانگوټ ټول له درو او داد نیشوون جگاکه تان څخه شو او مشولو یی نی، ټول به گروپ و ده ست ټول م یاسانه مان ده بینۍ. ټول ه مو ټول مان که کراونه ته وو. ټول ستا یی که یزی و یی کگرتن له نه وان ټول رانیی که کان که له درو و یی و و ات ده ژین، به هر راراسته یی کی سیاسی، له گډه ټول وان یی له ناوځی و و ات ده بینن. ټول م سنوور له ابراو. ه مان ټول و داواکاری یی که تاز له باست کرد، که نزیکی یی ۵۰۰ ه زار که س واژ یی له سار کردوو، له ناو و و و درو و ټول م واژ یان که کراو ته وو. ټول م بزووتنه وو یی کی جیهان یی، جیهان یی به ټول رانی شه وو. بایک ته که شه هر ه مان شه، ټول نگه بایک ته کی ماری ئیسلامی له لای نه ټول م یان ټول و گروپ یان که م ټول و له درو و یی و و ات ده سته بکرت، به ټول م بزووتنه وو یی کی جیهان یی. تا ټول ستا له لای نه ټول رانی که کانی ناوځی و و ات ته وو ده بینن که پرسه بایک ته حکومت وروژ نه راو و ده کرت به رب او به ت. ټول م ده توان ته به به تروشمی خو ټول کارر مانگرتوو کان و کر کارانی مانگرتوو و څه پشان دانی سر شه قام کان له شار کانی ټول ران به ټول و یی به یی که ده نگ به جیهان ټول بگ یی نه کن که ټول م حکومتی ټول م نیی و دانپه دانانی په ناکه یی.

[illegible]

۲۷ ما نگی میهری ۱۴۰۱، ۱۹ تشرینی یەکەم ۲۰۲۲